

**KÖZMŰVELTSÉGI TARTALMAK ÖSSZEHASONLÍTÁSA A 2012-ES NAT
VITAANYAGA ÉS AZ 1962. ÉVI TANTERV KÖZÖTT (ÁLTALÁNOS ISKOLA)**

SÁRGA ALÁSZÍNEZÉSSEL A NEM POLITIKATÖRTÉNETI TÉMÁKAT JELÖLTÉM

1. TÖRTÉNELEM

5-8. évfolyam	5-8. évfolyam
<p>Ismétlődő, illetve hosszszetszeti témák:</p> <p>család és lakóhely; hétköznapiak, ünnepek; gyermekek nevelése és oktatása; nők és férfiak életmódja; szegények gazdagok világa; falvak és városok; közlekedés, úthálózat, hírközlés; betegségek, járványok; öltözködés, divat; békék, háborúk és hadviselés; erőforrások, termelési kultúrák; környezet, környezet-átalakítás; felfedezők és feltalálók.</p>	<p>A 60-as években</p>
<p>1. Az őskor és az ókori Kelet</p> <p>1.1. Az őskori ember világa</p> <p>1.2. Az ókori Egyiptom anyagi és szellemi kultúrája.</p> <p>1.3. Ószövetségi történetek.</p> <p>1.4. Ókori keleti örökségünk (időszámítás, írás, tudományos ismeretek, vallások, építmények).</p>	<p>Az ősközösségi társadalmak életéből</p> <p>(kb. 7 óra)</p> <p>Az ókori keleti rabszolgatartó államok életéből</p> <p>(kb. 7 óra)</p>
<p>2. Az antikvitás</p> <p>2.1. Az ókori görögök: istenek, hősök, tudósok és az olimpia.</p> <p>2.2. Az athéni demokrácia és a görög-perzsa háborúk.</p> <p>2.3. Az ókori Róma alapítása.</p> <p>2.4. Hadvezérek, csaták, uralkodók az ókori Rómában.</p> <p>2.5. Újszövetségi történetek.</p>	<p>Az ókori Athén (kb. 10 óra)</p> <p>Az ókori Róma (kb. 12 óra)</p>
<p>3. A középkori Európa</p> <p>3.1. A nyugati és keleti keresztény államiság jellemzői.</p> <p>3.2. Az iszlám vallás, az arab hódítás és kulturális hagyatéka.</p> <p>3.3. A középkori élet színterei és szereplői (uradalmak, kolostorok, városok és egyetemek).</p> <p>3.4. A lovagi életmód és a keresztes hadjáratok.</p> <p>3.5. A bizánci és az arab kultúra</p>	<p>A feudális államok kialakulása Európában (V–XI. sz.) (kb. 4 óra)</p> <p>A feudális államok virágkora Európában (XI–XV. sz.) (kb. 6 óra)</p>

hagyatékaik.	
<p>4. A magyarság történetének kezdetei és beilleszkedése Európába</p> <p>4.1. Történetek a magyarság vándorlásáról és a honfoglalásról.</p> <p>4.2. Az államalapítás: Géza és Szent István.</p> <p>4.3. Az Árpád-ház uralkodói, szentjei.</p> <p>4.4. Nagy Lajos, a hódító és törvényhozó.</p> <p>4.5. Hunyadi János a törökellenes harcok élén.</p> <p>4.6. Hunyadi Mátyás portréja.</p> <p>4.7. A mohácsi csata és következményei.</p>	<p>A magyar ősközösségi társadalom életéből (kb. 6 óra)</p> <p><i>A feudális állam kialakulása Magyarországon (XI. sz.) (kb. 4 óra)</i></p> <p><i>Harc a feudális rend megszilárdításáért Magyarországon (XI–XIII. sz.) (kb. 6 óra)</i></p> <p><i>Magyarország a XIV. sz.-ban és a XV. sz. első felében (kb. 4 óra)</i></p> <p><i>Honvédő harcok Hunyadi János vezetésével. Mátyás király központosító törekvései. Az 1514. évi magyarországi parasztháború és Mohács (XV–XVI. sz.) (kb. 9 óra)</i></p>
<p>5. A világ és Európa a kora újkorban</p> <p>5.1. A nagy földrajzi felfedezések.</p> <p>5.2. Vallási újítók (reformáció és katolikus megújulás).</p> <p>5.3. Fényes uralkodói udvarok.</p> <p>5.4. Az alkotmányos királyság létrejötte Angliában.</p> <p>5.5. Felvilágosult gondolkodók.</p> <p>5.6. Az észak-amerikai gyarmatok függetlenségi harcai.</p> <p>5.7. Az európai hatalmak és a gyarmatok.</p>	<p><i>A feudalizmus felbomlása Európában (XVI., XVII. sz.) (kb. 3 óra)</i></p>
<p>6. Magyarország a XVII-XVIII. században</p> <p>6.1. Végvári küzdelmek.</p> <p>6.2. Bocskai István és a hajdúk.</p> <p>6.3. Az Erdélyi Fejedelemség virágkora Bethlen Gábor idején.</p> <p>6.4. Zrínyi Miklós, a hadvezér.</p> <p>6.5. A Rákóczi-szabadságharc személyiségei, céljai.</p> <p>6.6. Magyarország újjáépítése a Habsburg Birodalomban. Nemzetiségi viszonyok.</p>	<p><i>Függetlenségi harcok a törökök és németek ellen a XVI. és XVII. században (kb. 7 óra)</i></p> <p><i>Magyarország a XVIII. században (kb. 3 óra)</i></p>
<p>7. Forradalmak és polgárosodás kora Európában és Magyarországon</p> <p>7.1. A francia forradalom vívmányai</p>	<p><i>A kapitalizmus kialakulása és kibontakozása (XVII–XIX. sz. közepe) (kb. 11 óra)</i></p>

<p>és árnyoldalai.</p> <p>7.2. Napóleon fölemelkedése és bukása.</p> <p>7.3. Az ipari forradalom találmányai.</p> <p>7.4. A magyar reformkor képviselői (Széchenyi, Kossuth, Kölcsey, Wesselényi).</p> <p>7.5. A forradalom és szabadságharc vezető személyiségei és céljai.</p>	<p><i>Harc a független polgári Magyarorszáért a XIX. században (kb. 7 óra)</i></p> <p><i>Forradalom és szabadságharc Magyarországon 1848–49-ben (kb. 7 óra)</i></p>
<p>8. A nemzetállamok kora</p> <p>8.1. Az egységes német nemzetállam létrejötte.</p> <p>8.2. Polgárháború az Egyesült Államokban.</p> <p>8.3. A megtorlás és a kiegyezés Magyarországon.</p> <p>8.4. A dualista Magyarország jelentős személyiségei.</p> <p>8.5. Az Osztrák–Magyar Monarchia együttélő népei.</p> <p>8.6. Birodalmak versenye a világ újrafelosztásáért, élet a gyarmatokon.</p>	<p><i>A Kommunista Kiáltvány. Az I. Internacionálé és a párizsi kommün (kb. 5 óra)</i></p> <p><i>A burzsoázia világhuralmának kialakulása a XIX. század második felében (kb. 3 óra)</i></p> <p><i>Az önkényuralom és a kiegyezés kora (1849–1900) (kb. 9 óra)</i></p> <p><i>Az imperializmus kialakulása a legfejlettebb tőkésországokban és hazánkban. Az 1905-ös forradalom Oroszországban (kb. 5 óra)</i></p>
<p>9. Hazánk és a nagyvilág a XX. század első felében</p> <p>9.1. Az első világháború jellemzői és következményei Európában és Magyarországon.</p> <p>9.2. Trianon és következményei.</p> <p>9.3. A nagy gazdasági világválság és következményei az Egyesült Államokban és Európában.</p> <p>9.4. Diktatúrák és diktátorok Európában.</p> <p>9.5. Politikus portrék a két világháború közötti Magyarországon.</p> <p>9.6. A határon túli magyarság sorsa.</p> <p>9.7. A második világháború jellemzői és következményei.</p> <p>9.8. Magyarország a második világháborúban.</p> <p>9.9. A holokauszt Európában és Magyarországon.</p>	<p><i>Az első világháború (kb. 2 óra)</i></p> <p><i>A Nagy Októberi Szocialista Forradalom. A szocializmus győzelme a Szovjetunióban (kb. 6 óra)</i></p> <p><i>A Magyar Tanácsköztársaság (kb. 5 óra)</i></p> <p><i>Ellenforradalmi korszak Magyarországon. A fasizmus uralomra jutása Németországban (kb. 6 óra)</i></p> <p><i>A második világháború (kb. 6 óra)</i></p>
<p>10. Hazánk és a nagyvilág a XX. század második felében</p>	<p><i>A második világháború utáni nemzetközi helyzet (kb. 5 óra)</i></p>

<p>10.1. A hidegháború: az Egyesült Államok és a Szovjetunió vetélkedése.</p> <p>10.2. A kettéosztott Európa.</p> <p>10.3. Az arab-izraeli konfliktusok.</p> <p>10.4. A szovjet megszállás és a kommunista diktatúra jellemzői Magyarországon.</p> <p>10.5. 1956-os forradalom és szabadságharc fontos személyiségei és céljai.</p> <p>10.6. A Kádár-korszak jellemzői (a megtorlástól a rendszer bukásáig).</p> <p>10.7. A demokratikus viszonyok megteremtése és kiépítése Magyarországon.</p> <p>10.8. A határon túli magyarság sorsa.</p>	<p><i>A népi demokrácia győzelme Magyarországon (kb. 9 óra)</i></p>
<p><i>11. A globalizálódó világ és Magyarország</i></p> <p>11.1. Az Európai Unió létrejötte és az európai polgárok alapvető jogai.</p> <p>11.2. A vasfüggöny lebontása és következményei a keleti blokk országaiban.</p> <p>11.3. Globális problémák: urbanizáció, környezetszennyezés, terrorizmus, migráció, klímaváltozás.</p> <p>11.4. Az Alaptörvény, a jogállamiság intézményei a mai Magyarországon.</p> <p>11.5. A gazdasági élet területei és a munka világa.</p> <p>11.6. A határon túli magyarság sorsa.</p> <p>11.7. A magyarországi romák kultúrája, helyzetének változásai.</p>	